



stuk **947** (2010-2011) – Nr. 2
ingediend op 30 juni 2011 (2010-2011)

Voorstel van resolutie

van de heer Dirk Van Mechelen

betreffende het ongedaan maken
van de recente goedkeuring
van het voorstel van decreet
houdende wijziging van het decreet van 27 april 2007
houdende vaststelling van het wapen
en de vlag van de provincies, gemeenten
en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Mercedes Van Volcem

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Els Robeyns;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

947 (2010-2011) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Bespreking	5
3. Stemming.....	8

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 4 mei 2011 het voorstel van resolutie betreffende het ongedaan maken van de recente goedkeuring van het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

1. Toelichting

De heer *Dirk Van Mechelen* licht het voorstel van resolutie toe. Op 24 november 2010 heeft het Vlaams Parlement een voorstel van decreet goedgekeurd over een wijziging van het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 476/1 tot 4). Daar is een ruime gedachtewisseling aan voorafgegaan, met duidelijke standpunten. Het oorspronkelijke decreet van 27 april 2007 werd unaniem goedgekeurd door het Vlaams Parlement en de tekst ervan werd gedragen door de Vlaamse Heraldische Raad, het onafhankelijk adviesorgaan dat moet toezien op de correcte toepassing van heraldische regels. De heer Van Mechelen was dan ook bijzonder verbaasd dat die tekst in het vorige zittingsjaar onderuit werd gehaald door het voorstel van decreet van de meerderheidspartijen. Bij de discussie dienaangaande hebben de indieners het gezagsargument ingeroepen dat de wijzigingen waren doorgesproken met de Vlaamse Heraldische Raad.

Nadat het verslag van de bespreking van het voorstel van decreet werd goedgekeurd en rondgedeeld, heeft de heer Van Mechelen een brief gestuurd naar de voorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad. Die antwoordde dat het ‘gezagsargument’ ten onrechte werd gebruikt en dat de Raad zich helemaal niet akkoord verklaarde met de indieners. De antwoordbrief stelde: “Ik stel met evenveel verbazing (...) vast dat tijdens de besprekingen in de commissie door de parlementsleden Ludwig Caluwé en Liesbeth Homans werd beweerd dat de wijzigingen gebeurden in overleg met de Vlaamse Heraldische Raad, met zijn voorzitter en/of met verschillende van de leden. Deze bewering is onjuist. Er zijn enkel informele contacten geweest via de secretaris, waarbij steeds werd gewezen op fouten en tegenstrijdigheden in het ontwerp. Uiteraard is de Vlaamse Heraldische Raad het niet eens met de zienswijze die aan de basis ligt van de wijzigingen aan het decreet. Ervan uitgaande dat de Vlaamse Heraldische Raad een adviescommissie is van de minister, hebben wij enkel aan minister Geert Bourgeois, bevoegd voor de betreffende materie, een schrijven gericht met onze bezwaren en opmerkingen.”.

In het licht van dit standpunt is volgens de heer Van Mechelen het bijzonder verbazend dat bij de parlementaire bespreking werd gesteld dat de Vlaamse Heraldische Raad op één lijn zat met het voorstel van decreet. De voorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad gaat nog verder in zijn brief en stelt: “Door de recente goedkeuring van de wijzigingen zijn in het decreet een aantal tegenstrijdigheden en onvolkomenheden gecreëerd en worden vragen opgeroepen.”. Hij somt vervolgens een aantal mogelijkheden op en vraagt zich af wat er in dat geval zal gebeuren.

De heer Van Mechelen heeft zich vervolgens tot de voorzitter van het Vlaams Parlement gericht met de vraag hoe het nu verder moet. Uiteindelijk werd besloten tot het indienen van een voorstel van resolutie. Daarin wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd:

- ervoor te zorgen dat bij verwijzing naar het standpunt van een raad, commissie of een ander officieel adviesorgaan, het officiële standpunt ook is bevestigd door een rechtsgeldig document (een brief, verslag enzovoort);
- een initiatief te nemen om de ingevoerde wijzigingen ongedaan te maken door in overleg en na akkoord met de Vlaamse Heraldische Raad en op basis van de geformuleerde opmerkingen en bedenkingen aan bevoegd minister Bourgeois een ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 voor te bereiden en goed te keuren.

De heer Van Mechelen besluit met een laatste citaat uit de brief van de voorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad, waarbij hij zich volledig kan aansluiten: “Op deze manier

worden de aan de Vlaamse Heraldische Raad toegewezen bevoegdheden uitgehouden en wordt afbreuk gedaan aan de jarenlange inspanningen van deze adviescommissie. We wensen dan ook met klem te protesteren tegen deze gang van zaken.”.

2. Bespreking

De heer *Ludwig Caluwé* merkt op dat hij de uitspraak die blijkbaar aan de basis ligt van dit voorstel van resolutie nooit heeft gedaan. Dat blijkt ook uit het verslag van de bespreking in de commissie. Hij heeft daarbij op geen enkel moment verwezen naar een advies van de Vlaamse Heraldische Raad, zelfs niet verwezen naar contacten met dat adviesorgaan. Het is dan ook verbazingwekkend dat dit zomaar wordt opgenomen in de toelichting bij een voorstel van resolutie. Overigens doet in dit geval het gebruik van het middel van een resolutie oneer aan het parlementair initiatief. Het is volgens het lid zelfs wat gevaarlijk dat men bij disputen over een politiek onderwerp elkaar gaat bestoken met resoluties over uitspraken.

Wat de grond van de zaak betreft, wenst de spreker duidelijk te stellen dat hij de districten van de stad Antwerpen altijd al een warm hart heeft toegedragen. Via één van zijn eerste parlementaire initiatieven heeft hij al geijverd voor de rechtstreekse verkiezing van de leden van de districtsraden en, ondanks enige tegenstand, zijn die rechtstreekse verkiezingen er uiteindelijk ook gekomen vanaf het jaar 2000. De heer Caluwé meent wel dat hij in 2007 wat onachtzaam is geweest bij de bespreking van wat de districten als wapen en vlag zouden mogen dragen. Het doet oneer aan de rijke geschiedenis van de gemeenten dat de districten geen vlag meer mochten hebben, maar slechts een wimpel, en dat ze verplicht werden het wapenschild van de stad in hun eigen wapen op te nemen. In een aantal districten heeft dat tot een impasse geleid omdat de besturen daar niet toe bereid waren, waardoor er geen overeenstemming kon worden bereikt over een vlag en een wapen. In dat licht was het dan ook een goede zaak dat er een parlementair initiatief is gekomen om het decreet van 27 april 2007 aan te passen, zodat de districten kunnen terugkeren naar hun oorspronkelijke vlag en een degelijk wapen kunnen goedkeuren.

De heer *Wim Wienen* heeft twijfels over het nut van het voorstel van resolutie. Hij heeft in oktober 2010 de bespreking bijgewoond van het voorstel tot wijziging van het decreet van 27 april 2007, omdat hij zelf een voorstel van decreet in die zin had ingediend, dat nadien door de meerderheid werd overgenomen. Er werd mogelijk niet over een formeel advies gesproken, maar op zijn minst werd toch de perceptie gecreëerd dat de Vlaamse Heraldische Raad het eens was met het voorstel van de meerderheid.

Dit voorstel van resolutie komt er, alvast wat het eerste onderdeel betreft, volgens de heer Wienen eigenlijk op neer dat aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd een reprimande te geven aan het Vlaams Parlement. Het is zeer de vraag of dit wel nuttig is. Bovendien is het vreemd dat via een voorstel van resolutie aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd het wijzigingsdecreet ongedaan te maken via een ontwerp van decreet. Het parlement is nog altijd de decreetgever. Een voorstel van decreet zou volgens de heer Wienen met andere woorden meer aangewezen geweest zijn.

Bij de bespreking van het voorstel van decreet tot wijziging van het decreet van 27 april 2007 was een belangrijk discussiepunt de vraag of de districten al dan niet een ondergeschikt niveau zijn, waardoor ze een ander wapenschild moeten hebben en een vlag met twee slippen aan de vlucht. Voor zover de spreker weet zijn de Antwerpse districtsraden geen ondergeschikt niveau. De stad Antwerpen heeft een aantal bevoegdheden afgestaan aan de districten en die hebben daarover volheid van bevoegdheid. Als er een probleem is met beslissingen van de districtsraden, moet men zich tot de gouverneur of de bevoegde minister wenden. Ook dat wijst erop dat de districten niet ondergeschikt zijn aan de stad Antwerpen. Het lijkt dan ook logisch dat ze op zijn minst de kans moeten krijgen om hun oude en traditierijke wapens en vlaggen te behouden. Om die reden had de heer Wienen

dan ook een voorstel van decreet ingediend om het decreet van 2007 op dat punt aan te passen (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 320/1*). Het goedgekeurde voorstel van decreet van de meerderheid bevat ook andere bepalingen, bijvoorbeeld over de kroon op het wapenschild van de provincies, die volgens de heer Wienen mogelijk op een misverstand berusten.

De heer *Wilfried Vandaele* merkt op dat mevrouw Homans bij de bespreking op 27 oktober 2010 in de commissie, volgens het verslag, heeft gezegd dat “de indieners contact hebben gehad met de Vlaamse Heraldische Raad” (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 476/3*). Die contacten zijn er wel degelijk geweest, maar het ging om informele contacten en niet om een formele vraag om advies. Voorts werd er door de heer Wienen al op gewezen dat het voorstel van resolutie van de heer Van Mechelen erop neerkomt dat het parlement aan de regering vraagt om het parlement terug te fluiten.

Ook de heer *Bart Martens* heeft vragen bij de gehanteerde methode en in eerste instantie de vraag aan de uitvoerende macht om controle te gaan uitoefenen op het decreetgevende werk van het parlement. De Vlaamse Regering is in de aanpassing van het decreet helemaal niet betrokken geweest, want de wijziging is er gekomen via een voorstel van decreet.

In het tweede onderdeel van het voorstel van resolutie wordt aan de regering gevraagd een initiatief te nemen dat ieder lid van het parlement zelf kan nemen. Als een volksvertegenwoordiger van oordeel is dat daar voldoende grond voor is, kan via een voorstel van decreet worden gevraagd de ingevoerde wijzigingen opnieuw ongedaan te maken.

De heer *Dirk Van Mechelen* merkt op dat in het verslag van de bespreking van het voorstel van decreet woordelijk staat: “Mevrouw Liesbeth Homans antwoordt dat de indieners contact hebben gehad met de Vlaamse Heraldische Raad. Het is die Raad die heeft gewezen op de problemen met de wapens en vlaggen die door de districten werden voorgesteld.” (*Parl. St. VI. Parl. 2009-10, nr. 476/3*). Er is duidelijk iets misgelopen, waarmee overigens niet gezegd is dat dit met opzet is gebeurd. Wel werd het gezagsargument gehanteerd dat de Vlaamse Heraldische Raad achter het voorstel stond. De spreker heeft daar meteen een vraagteken bij geplaatst omdat het oorspronkelijke voorstel van de Vlaamse Heraldische Raad kwam. Hij heeft dan ook contact opgenomen met de voorzitter van dat adviesorgaan, die onder meer heeft geantwoord dat er enkel informele contacten zijn geweest via de secretaris, “waarbij steeds werd gewezen op fouten en tegenstrijdigheden in het ontwerp.”. Het parlement heeft zich dus onmiskenbaar op glad ijs begeven.

In de eerste bepaling van het voorstel van resolutie wordt absoluut niet aan de Vlaamse Regering gevraagd om het parlement op de vingers te tikken. Wel wordt gevraagd om bij een verwijzing naar het standpunt van een raad, commissie of een ander officieel adviesorgaan, het officiële standpunt neer te leggen. Die vraag is ingegeven door de schriftelijke mededeling van de Vlaamse Heraldische Raad dat “ervan uitgaande dat de Vlaamse Heraldische Raad een adviescommissie is van de minister, (...) enkel aan minister Geert Bourgeois, bevoegd voor de betreffende materie, een schrijven (werd) gericht met onze bezwaren en opmerkingen.”. Op het moment van de parlementaire bespreking beschikte de minister met andere woorden over een brief van de Vlaamse Heraldische Raad met opmerkingen en bezwaren. Aangezien tijdens deze legislatuur de ministers totaal niet worden betrokken bij de bespreking van voorstellen van decreet, bleef het parlement in het ongewisse. Met het eerste punt van het voorstel van resolutie wordt aangegeven dat de minister de bewuste brief had moeten bezorgen aan het Vlaams Parlement.

Via de tweede bepaling wordt gevraagd om in overleg en na akkoord met de Vlaamse Heraldische Raad een oplossing te zoeken. In de brief van dat adviesorgaan staat immers dat “(...) een aantal tegenstrijdigheden en onvolkomenheden (zijn) gecreëerd en (...) vragen (worden) opgeroepen. Wat zal gebeuren met de besluiten van de districten die zich reeds met het decreet van 2007 hadden geconfirmeerd, is onduidelijk. Welke vlag zullen

districten, die voor 1983 geen officiële vlag hadden nu voeren? Welk wapen zal een district dat voor de fusie als entiteit niet bestond, voortaan voeren? Wijzigingen aan de reeds goedgekeurde besluiten en willekeurige invoeringen van wapens en vlaggen kunnen nu verwacht worden. Er is immers wat de districten betreft in het vernieuwde decreet geen enkele verplichting overgebleven om de Vlaamse Heraldische Raad om advies te vragen.”. Er zou in theorie inderdaad een voorstel van decreet kunnen worden ingediend om de nodige wijzigingen aan te brengen, dat werd ook door de voorzitter van het Vlaams Parlement gesuggereerd. In het licht van de zeer technische opmerkingen van de voorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad, ligt het voor deze specialistische aangelegenheid meer voor de hand dat de minister in overleg met die Raad voor een ontwerp van decreet zou zorgen dat de nodige bijstellingen inhoudt. Deze vraag doet volgens de heer Van Mechelen op geen enkele wijze afbreuk aan het parlementaire werk. Het gaat alleen om het rechtzetten van wat verkeerd is gelopen.

Ten aanzien van de heer Wienen laat de heer Van Mechelen nog opmerken dat districten geen ondergeschikt bestuur van de stad zijn. Dat werd ook nooit beweerd. Het gaat wel om verschillende niveaus en die verschillen wil men in de heraldiek nu eenmaal beklemtonen in de vlag en het wapen.

De heer *Ludwig Caluwé* tekent hierbij aan dat aan het nieuwe begrip van de districten een plaats moest worden gegeven in de heraldiek. Het was naar zijn oordeel een verkeerde politieke keuze om aan de districten in de heraldiek een ondergeschikte plaats te geven en hen te verplichten om het wapenschild van de stad mee op te nemen in het eigen wapen.

De heer *Dirk Van Mechelen* merkt op dat het niet een politieke, maar een heraldische keuze betreft.

De heer *Wim Wienen* bevestigt dat op het moment dat de districten werden opgericht, er in de heraldiek niet meteen een pasklare oplossing voor was. Het zou volgens de heer Wienen echter een negatie zijn van de rijke geschiedenis van de Antwerpse districten, en zelfs bijna een belediging, om hen het recht te ontnemen de oude wapenschilden te behouden.

De heer *Bart Martens*, commissievoorzitter, betreurt dat de Vlaamse Heraldische Raad zijn brief met bezwaren en opmerkingen over de voorgenomen wijzigingen aan het decreet, alleen aan de minister heeft gestuurd, en niet aan het parlement. Wat de tegenstrijdigheden en onvolkomenheden betreft waarvan sprake is in de brief waaruit de heer Van Mechelen citeerde, suggereert hij om daarover een vraag om uitleg te stellen aan de bevoegde minister.

De heer *Dirk Van Mechelen* kondigt aan een dergelijke vraag om uitleg te zullen indienen (*Hand. VI. Parl. 2010-11, nr. C282*). Verder herhaalt hij dat het standpunt van de adviesraad bekend was bij de regering, maar niet bij het parlement. Het voorstel van resolutie vraagt alleen maar aan de regering om dergelijke adviezen in de toekomst mee te delen. In het verleden was het trouwens gebruikelijk dat de bevoegde minister het standpunt van de Vlaamse Regering vertolkte over een voorstel van decreet, maar dat gebeurt nu niet meer.

De heer *Wim Wienen* stipt hierbij nog aan dat een adviesraad problemen logischerwijze rapporteert aan de bevoegde minister. Het komt dan aan de minister toe om het parlement daarover in te lichten. Het zou wellicht helpen om misverstanden te vermijden als de minister, zoals vroeger blijkbaar gebruikelijk was, een standpunt zou innemen namens de regering of op zijn minst aanwezig zou zijn bij de bespreking van een voorstel van decreet.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1.

Bart MARTENS,
voorzitter

Mercedes VAN VOLCEM,
verslaggever